

kele uitzondering, op ethisch gebied. Op 4 juni 1920 gaf hij een verhandeling over de laatste gronden van het zedelijk oordeel. Op 6 april 1923 sprak hij over 'De gentleman', waarbij hij het thema 'eer en geweten' centraal stelde. In de 708^e vergadering (7 oktober 1927) behandelde hij Kants categorische imperatief en op 4 april en 2 mei 1930 werden de gezelschapsleden vergast op een lezing over 'Waardeleer en ethiek', waaromtrent de notulen vermelden: 'Daar deze lezing – vrucht van uitgebreide studie en rijk aan gedachten – eerlang zal opgenomen worden in het *Nieuw Theologisch Tijdschrift* wordt het onnodig geacht een uittreksel daarvan in deze aantekeningen op te nemen.³⁹ Zij laatste lezing voor het gezelschap ging over het vredesvraagstuk. Het onderwerp, dat hem al jaren bezig had beziggehouden en door hem ook op gemeenteveningen ter sprake werd gebracht, behandelde hij op 1 mei 1931.

Een boodschap voor Blija

Uit het voorgaande is duidelijk geworden, dat Westendorp Boerma diverse geschriften op wetenschappelijk gebied heeft nagelaten, maar van de inhoud en de stijl van zijn preken weten we bijzonder weinig. Prekenbundels gaf hij bij mijn weten niet uit, en van zijn overwegingen in het vrijzinnig maandblaadje voor Blija c.a. *Onze Kring* is – en dan nog indirect – slechts een enkele overgeleverd.⁴⁰

Alleen uit de jaren 1914 – 1917 kreeg ik een aantal onder ogen, maar die laten overigens duidelijk zien welke zaken hem in die jaren bezig hielden. In de maand januari van het eerste oorlogsjaar schreef hij over het alcoholvraagstuk; twee maanden later leidde een beschouwing over de richtingenstrijd in de Nederlandse hervormde kerk tot het oordeel, dat *echte godsdienstigheid* vraagt om te worden als een kind. Ook de Friese taal had zijn aandacht, en liefhebber van de volkstaal als hij was – Gezelle, Timmermans – beschouwde hij het Fries als zeer bruikbaar voor het gebruik in de eredienst. 'Fries is niet plat' schreef hij, want daarin kunnen de moeilijkste zaken worden uitgelegd. Over zijn eigen preken meldde hij, dat die soms als moeilijk ervaren worden en in februari 1915 luidt het over de kerk: nog teveel een dominocratie!

Het thema 'Geloof en oorlog' kwam in diezelfde maand aan bod. In zijn overweging voor *Onze Kring* maakte hij onderscheid tussen het kerkelijke en het geestelijke christendom en, schreef hij, op het laatste komt het aan. Oorlog is geen geestelijke zaak en zeker niet door God gewild. Geloof is een ervaring van de zuivere individuele ziel en als deze steun vindt in God, dan kan men niet tot oorlog komen. Op nog een andere wijze wilde hij zijn gemeente bij dit thema betrek-

39. *Nieuw Theologisch Tijdschrift*, 19 (1930) 212-227; 313-339.

40. Zie noot 29. Het archief WB, dat door WB's kleinzoon M.W.R.W. Boerma is overgedragen aan de universiteitsbibliotheek te Amsterdam (zaal Mennonitica), heeft twee preken.